

“TỪ THÔNGIỆP NEW DELHI ĐẾN CHƯƠNG TRÌNH HÀNH ĐỘNG CỦA BỆNH VIỆN CHÂM CỨU TRUNG ƯƠNG”

PGS.TS. Trần Phương Đông

Phó giám đốc Bệnh viện Châm cứu TW
Ủy viên BCH Liên hiệp Hội Châm cứu Thế giới (WFA'S)
Tổng biên tập Tạp chí Châm cứu Việt Nam

Vào những ngày cuối năm 2025, tại New Delhi (Ấn Độ) đã diễn ra **Hội nghị Thượng đỉnh toàn cầu về Y học cổ truyền lần thứ II** do **Tổ chức Y tế Thế giới (WHO)** đã diễn ra với sự tham dự của hơn 800 nhà hoạch định chính sách và các nhà khoa học hàng đầu thế giới. Tại Hội nghị, các đại biểu đã cùng nhau đưa ra **“Thông điệp New Delhi”**, một lần nữa khẳng định vai trò, vị thế của Y học cổ truyền trong hệ thống chăm sóc sức khỏe toàn cầu, đồng thời xác định các định hướng chiến lược và mục tiêu phát triển cho Y học cổ truyền trong thập kỷ tới (2025-2034).

PGS.TS. Trần Văn Thanh - Giám đốc Bệnh viện Châm cứu Trung ương – Phó chủ tịch Liên hiệp hội Châm cứu Thế giới là một trong những đại diện của ngành Y học cổ truyền Việt Nam tham gia hội nghị Thượng đỉnh lần thứ II này, xuất phát từ tinh thần của **“Thông điệp New Delhi”**, Bệnh viện Châm cứu Trung ương đã và đang xác định rõ định hướng phát triển trong giai đoạn mới với mục tiêu chiến lược: **“Đưa châm cứu Việt Nam vươn tầm quốc tế dựa trên nền tảng của khoa học bằng chứng và hội nhập”**.

Lễ khai mạc hội nghị Thượng đỉnh toàn cầu về Y học cổ truyền lần thứ II của WHO

1. Sự chuyển dịch tư duy: từ "Y học thay thế" đến "Khoa học sống"

Ngày 19/12/2025, tại phiên bế mạc Hội nghị Thượng đỉnh toàn cầu về Y học cổ truyền, Tổng Giám đốc WHO, TS.Tedros Adhanom Ghebreyesus đã đưa ra một định nghĩa mới mang tính định hướng chiến lược và có sức thuyết phục cao: *Y học cổ truyền không phải là tàn tích của quá khứ hay là một lựa chọn thay thế thứ yếu, mà là "một nền khoa học thực sự, một di sản chung của nhân loại và là một yếu tố quan trọng của sự phát triển bền vững trong chăm sóc sức khỏe toàn cầu"*.

Với thông điệp này, Y học cổ truyền (YHCT) một lần nữa được khẳng định đúng vị trí và giá trị vốn có của mình trong dòng chảy phát triển của Y học. Y học cổ truyền không còn bị nhìn nhận như một phương pháp chữa bệnh "thay thế" (alternative) hay chỉ mang tính hỗ trợ mà song hành cùng với Y học hiện đại, trở thành một phương thức chăm sóc sức khỏe có hiệu quả dựa trên nền tảng khoa học và bằng chứng ngày càng được củng cố.

"*Thông điệp New Delhi*" chính là nền tảng tư tưởng cho chiến lược phát triển của Bệnh viện Châm cứu Trung ương trong giai đoạn mới. Là bệnh viện chuyên khoa đầu ngành Châm cứu trực thuộc Bộ Y tế, Bệnh viện Châm cứu Trung ương không chỉ có nhiệm vụ bảo tồn và phát huy di sản YHCT của dân tộc và Y học phương Đông, mà còn có trách nhiệm chứng minh "sức sống" của YHCT, của châm cứu và các phương pháp điều trị không dùng thuốc trong đời sống Y học đương đại.

*PGS.TS Trần Văn Thanh gặp gỡ và trao đổi với TS. Tedros Adhanom Ghebreyesus-
Tổng giám đốc Tổ chức Y tế thế giới WHO*

"Khoa học sống" - không chỉ là khái niệm học thuật mà còn hàm ý rằng YHCT không được phép dậm chân tại chỗ. Châm cứu và YHCT phải luôn vận động, thích nghi và chủ động tham gia các giải quyết các vấn đề sức khỏe hiện đại từ bệnh lý mãn tính, rối loạn tâm lý, tâm thần liên quan đến lối sống cho đến phục hồi chức năng và nâng cao chất lượng sống của người bệnh. Đây cũng chính là tầm nhìn và sứ mệnh mà Bệnh viện Châm cứu TW đang theo đuổi: ***"Đưa y thuật châm cứu và điều trị không dùng thuốc kết hợp với công nghệ y tế tiên tiến, nhằm nâng cao hiệu quả điều trị và chăm sóc người bệnh"***.

2. Y học bằng chứng: Thách thức và Cơ hội

Thư viện Toàn cầu về Y học Cổ truyền (WHO Traditional Medicine Global Library) với 1,6 triệu hồ sơ khoa học và Lộ trình ưu tiên nghiên cứu toàn cầu là một trong những điểm nhấn quan trọng nhất tại Hội nghị Thượng đỉnh toàn cầu về Y học cổ truyền lần thứ II. Việc hình thành một hệ thống dữ liệu khoa học quy mô toàn cầu cho thấy YHCT đang từng bước đặt trong khung chuẩn hóa Y học bằng chứng, với yêu cầu cao về minh chứng khoa học, chuẩn hóa phương pháp và đánh giá hiệu quả điều trị.

TS. Shyama Kuruvilla - Giám đốc Trung tâm Y học cổ truyền Toàn cầu của WHO nhấn mạnh: *"Thúc đẩy Y học cổ truyền là một mệnh lệnh dựa trên bằng chứng, đạo đức và môi trường"*. Thông điệp này khẳng định rằng phát triển YHCT hiện nay không thể tách rời với Y học bằng chứng, đồng thời phải đáp ứng yêu cầu của đạo đức Y học và phát triển bền vững.

Đối với Bệnh viện Châm cứu Trung ương, đây là một động lực mới cho phát triển. Để Châm cứu Việt Nam có thể lan tỏa ra thế giới và thuyết phục được cộng đồng y khoa quốc tế, không thể chỉ bằng kinh nghiệm dân gian. Ngành Châm cứu Việt Nam cần phải có minh chứng bằng con số, dữ liệu khoa học và các kết quả lâm sàng chuẩn mực, và lộ trình đó đã và đang được Bệnh viện Châm cứu Trung ương triển khai:

- **Chuẩn hóa dữ liệu:** không chỉ phục vụ quản lý nội bộ mà là điều kiện tiên quyết để hình thành các nghiên cứu lâm sàng có giá trị khoa học theo đúng công bố quốc tế và tích hợp vào hệ thống dữ liệu toàn cầu của WHO.

- **Hợp tác nghiên cứu:** hoạt động hợp tác nghiên cứu cần được triển khai theo hướng hai chiều: vừa tiếp nhận tri thức khoa học, vừa chủ động chia sẻ và đóng góp các bằng chứng khoa học về châm cứu Việt Nam qua đó nâng cao vị thế học thuật của Việt Nam trên diễn đàn toàn cầu.

- **Thực chứng hiệu quả:** việc thực chứng hóa hiệu quả điều trị cần gắn với các thiết kế nghiên cứu chặt chẽ, phương pháp đánh giá khách quan và tôn chỉ đo lường rõ ràng, nhằm sáng tỏ cơ chế tác dụng và hiệu quả lâm sàng của châm cứu theo chuẩn Y học hiện đại.

Việc WHO nhấn mạnh vào "Y học bằng chứng" là đòn bẩy để Bệnh viện Châm cứu Trung ương nâng tầm vị thế của Hội đồng Khoa học và các trung tâm nghiên cứu trực thuộc, chuyển dịch từ việc "chữa bệnh theo kinh nghiệm" sang "chữa bệnh bằng phác đồ chuẩn hóa".

Giao lưu các đoàn quốc tế tham dự hội nghị Thượng đỉnh toàn cầu về Y học cổ truyền lần thứ hai của WHO

3. Sức ảnh hưởng Tuyên bố New Delhi và Chiến lược 2025 - 2034

Bản Tuyên bố New Delhi của Hội nghị Thượng đỉnh toàn cầu về Y học cổ truyền lần thứ II - một văn kiện mang tính lịch sử, trong đó các quốc gia thành viên đã cùng cam kết thừa nhận Y học cổ truyền là một bộ phận quan trọng của hệ thống Y tế tồn tại song song và hỗ trợ cho Y học hiện đại, thống nhất thúc đẩy Chiến lược YHCT toàn cầu giai đoạn 2025 - 2034.

Chiến lược này không chỉ mang tính định hướng chính sách tầm quốc tế, mà còn tạo ra khuôn khổ hành động cụ thể để các quốc gia trong đó có Việt Nam xây dựng lộ trình phát triển YHCT phù hợp với điều kiện thực tiễn và yêu cầu hội nhập.

Ba trụ cột chính của chiến lược này bao gồm:

- (1) Hoàn thiện chính sách và khung pháp lý;
- (2) Đầu tư nghiên cứu khoa học, giáo dục và phát triển nhân lực;
- (3) Tích hợp YHCT vào hệ thống y tế quốc gia.

Soi chiếu vào thực tiễn hoạt động của Bệnh viện Châm cứu Trung ương, các trụ cột trên được cụ thể hóa thành những định hướng và kế hoạch hành động trọng tâm trong giai đoạn tới:

Về Chính sách và Quy định: Bệnh viện cần đóng vai trò **tham mưu nòng cốt** cho Bộ Y tế trong việc xây dựng các quy trình kỹ thuật, hướng dẫn chuyên môn định mức kinh tế kỹ thuật cho chuyên ngành châm cứu và phương pháp không dùng thuốc. Với việc kinh nghiệm từ việc

Ấn Độ công bố "Dấu hiệu Ayush" (Ayush Mark) như một chuẩn mực chất lượng toàn cầu cho các sản phẩm dịch vụ YHCT cho thấy tầm quan trọng của việc chuẩn hóa và xây dựng thương hiệu. Trên cơ sở đó Bệnh viện Châm cứu Trung ương có thể tiên phong đề xuất và tham gia xây dựng bộ tiêu chuẩn chất lượng cho các dịch vụ châm cứu tại Việt Nam qua đó góp phần khẳng định giá trị chuyên môn uy tín và thương hiệu châm cứu Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế.

Về Đào tạo và phát triển Nhân lực: Tuyên bố New Delhi nhấn mạnh vai trò then chốt của YHCT trong chiến lược dài hạn giáo dục và phát triển nguồn nhân lực. Với vai trò là Bệnh viện chuyên khoa đầu ngành, đồng thời là cơ sở thực hành và đào tạo chỉ đạo tuyến, Bệnh viện Châm cứu TW cần đổi mới chương trình đào tạo, việc đào tạo không chỉ trưng bày kỹ thuật châm

cứu, mà còn phải hướng tới đội ngũ bác sĩ YHCT có tư duy nghiên cứu, sử dụng thành thạo ngoại ngữ chuyên ngành và am hiểu công nghệ y tế để tiếp cận với kho tri thức toàn cầu về YHCT mà WHO và cộng đồng quốc tế đang xây dựng.

Về Tích hợp hệ thống: Mục tiêu là đảm bảo người dân được hưởng lợi một cách công bằng từ thành tựu của YHCT. Châm cứu cần được tích hợp thực chất và bền vững vào hệ thống Bảo hiểm Y tế và hệ thống chăm sóc sức khỏe ban đầu qua đó phát huy vai trò của các phương pháp điều trị không dùng thuốc trong phòng bệnh, điều trị và phục hồi chức năng. Bệnh viện sẽ tiếp tục đẩy mạnh công tác chỉ đạo tuyến, chuyển giao kỹ thuật cho tuyến dưới để người dân ở vùng sâu, vùng xa cũng được tiếp cận các phương pháp điều trị không dùng thuốc an toàn và hiệu quả.

Đoàn Việt Nam tham dự Hội nghị thượng đỉnh toàn cầu về Y học cổ truyền lần thứ II tại New Delhi - Ấn độ

4. Công nghệ và Đổi mới sáng tạo trong kỷ nguyên 4.0

21 sáng kiến Đổi mới về Y tế và Di sản (Health and Heritage Innovations) được công bố tại Hội nghị cho thấy YHCT đang bước vào kỷ nguyên số hóa mạnh mẽ. Khu trải nghiệm “**Khám phá Y học cổ truyền**” tại Hội nghị với các công nghệ hiện đại là một minh chứng sống động cho xu thế này. Những sáng kiến trên khẳng định chuyển đổi số và đổi mới sáng tạo không làm mai một giá trị truyền thống mà ngược lại đang trở thành động lực quan trọng để bảo tồn, chuẩn hóa và lan tỏa tri thức YHCT trong bối cảnh hiện đại.

Bệnh viện Châm cứu Trung ương không đứng ngoài xu thế này. Kế hoạch chuyển đổi số của Bệnh viện đang được đẩy nhanh:

Bệnh án điện tử: Ứng dụng công nghệ thông tin trong để quản lý hồ sơ bệnh án, hỗ trợ hội chẩn từ xa với các chuyên gia và tăng cường hiệu quả chỉ đạo tuyến.

Bệnh án điện tử không chỉ là công cụ quản lý mà còn là nền tảng dữ liệu phục vụ nghiên cứu khoa học, đánh giá hiệu quả điều trị và xây dựng bằng chứng khoa học cho Châm cứu và phương pháp không dùng thuốc.

Số hóa tri thức: Xây dựng cơ sở dữ liệu số về huyết đạo, phác đồ điều trị đặc thù của châm cứu Việt Nam nhằm lưu trữ chuẩn hóa và quảng bá.

Ứng dụng AI: Nghiên cứu khả năng ứng dụng Trí tuệ nhân tạo trong việc hỗ trợ chẩn đoán, từ đó đưa ra gợi ý phác đồ huyết vị tối ưu. Ứng dụng AI trong châm cứu không nhằm thay thế vai trò của thầy thuốc mà đóng vai trò công cụ hỗ trợ ra quyết định góp phần cụ thể hóa điều trị, nâng cao trình độ chính xác và an toàn

trong thực hành lâm sàng.

5. Lan tỏa giá trị Việt ra thế giới

Trong bài phát biểu tại Hội nghị thượng đỉnh toàn cầu về Y học cổ truyền lần thứ II, Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi đã khẳng định tầm quan trọng của hợp tác toàn cầu. WHO cũng đã công bố việc thành lập Nhóm Cố vấn Chiến lược và Kỹ thuật về Y học cổ truyền, Bổ sung và Tích hợp mở ra một giai đoạn hợp tác quốc tế sâu rộng hơn.

Những động thái này tạo ra cơ hội quan trọng để các quốc gia có sức mạnh về YHCT trong đó có Việt Nam, chủ động tham gia sâu hơn vào quá trình hoạch định chính sách, xây dựng tiêu chuẩn và chia sẻ tri thức ở tầm toàn cầu.

Đây là thời cơ thuận lợi cho Bệnh viện Châm cứu Trung ương thúc đẩy thực hiện nhiệm vụ "ngoại giao Y tế". Châm cứu Việt Nam từ lâu đã có uy tín lớn trên trường quốc tế đặc biệt là tại Mexico, Nga và các nước châu Âu. Với "làn gió mới" từ Hội nghị Thượng đỉnh WHO, Bệnh viện Châm cứu TW cần chủ động và bài bản hơn trong các hoạt động lan tỏa giá trị của Châm cứu Việt Nam ra thế giới thông qua định hướng cụ thể sau:

1. Đăng cai và đồng tổ chức các hội nghị, hội thảo khoa học quốc tế về châm cứu tại Việt Nam.

2. Cử chuyên gia đầu ngành tham gia vào các nhóm cố vấn chiến lược về kỹ thuật của WHO và các tiêu chuẩn quốc tế.

3. Phát triển các gói dịch vụ "Du lịch y tế" (Medical Tourism) chất lượng cao dựa trên thế mạnh châm cứu và các phương pháp không dùng thuốc, thu hút bệnh nhân nước ngoài đến Việt Nam điều trị tại Bệnh viện Châm cứu Trung ương.

*Đoàn Việt Nam tham quan Viện Ayurveda Toàn Ấn
All India Institute of Ayurveda - AIIA*

6. Lời kết: Cam kết cho tương lai

Thông điệp New Delhi tháng 12/2025 đã khép lại một giai đoạn mà YHCT từng đối diện với không ít hoài nghi, đồng thời mở ra một kỷ nguyên của sự công nhận, khoa học và hội nhập. Kết thúc Hội nghị, Tổng Giám đốc WHO, Tiến sĩ Tedros Adhanom Ghebreyesus nhấn mạnh: "Thành công thực sự sẽ được đo lường bằng những hành động tiếp theo tại các quốc gia và cộng đồng".

Phát biểu này không chỉ mang tới lời tổng kết Hội nghị mà còn là lời kêu gọi hành động đối với mỗi quốc gia, mỗi cơ sở y tế và mỗi chủ thể tham gia vào tiến trình phát triển Y học cổ truyền trong giai đoạn mới.

Đối với Bệnh viện Châm cứu Trung ương, đây chính là thời điểm hội tụ của "Thiên thời - Địa lợi - Nhân hòa" để tiếp tục triển khai triển lược phát triển trong giai đoạn mới với vai trò là đơn vị tiên phong tham gia hiện thực hóa Chiến lược YHCT Toàn cầu 2025 - 2034 của WHO tại Việt Nam. Trên nền tảng bền vững kết hợp hài hòa tinh hoa Y thuật cổ truyền với minh chứng khoa học hiện đại, đẩy mạnh chuyển đổi số và mở rộng hợp tác quốc tế, Bệnh viện Châm cứu Trung ương cam kết giữ vai trò đầu tàu trong phát triển YHCT - Châm cứu Việt Nam theo hướng hiện đại hội nhập, gắn kết YHCT Việt Nam với tiến trình phát triển của y học toàn cầu, hướng tới mục tiêu chung: chăm sóc sức khỏe toàn diện, công bằng, hiệu quả cho mọi người dân./.